

یادداشت

وضعیت‌سنجی مواضع نیروها و جریان‌های سیاسی در قبال ابعاد بحران کرونا

■ احسان خضری

گروه علمی - پژوهشی سیاسی، امنیتی و دفاعی

بحران کرونا، از جان و مال انسان‌ها تا کیفیت زندگی افراد و نحوه اداره جامعه را دستخوش تهدید کرده و روشن است که با گسترش آن، «سیاست» به‌عنوان متکفل رتق و فتق امور جوامع، در آزمون دشواری قرار گرفته است. کرونا در سیاست نظری به موجی از بحث‌های فکری دامن زده و در سیاست عملی دولت‌ها را با چالش جدی مواجه ساخته و در زندگی روزمره نیز نظم معمول را مختل کرده است؛ همان مهاجم ناشناخته‌ای که دولت و ملت را توأمان تهدید می‌کند و برای جلوگیری از آسیب‌های فزاینده و تبعات آن همبستگی و همیاری جمعی بیشتری را می‌طلبد؛ هرچند به نظر می‌رسد پیامدهای کرونا علی‌رغم شدت و عمق زیاد آن، در درازمدت چشمگیر نخواهد بود.

با شیوع بیماری کووید ۱۹، ایده حکمرانی در نظام سلامت، انضباط اجتماعی، عدالت توزیعی، اقتصاد سیاسی و کیفیت دین‌داری حاکمان کشورها محک جدی خورده و نحوه رفتار اجتماعی مردم و سبک زندگی ملت‌ها اهمیت فراوانی یافته است و اقدامات گروه‌های اجتماعی و مدنی ملموس‌تر از همیشه احساس می‌شود. به این ترتیب اکنون بزرگ‌ترین و چه‌بسا مهم‌ترین آموخته از بحران کرونا «ضرورت اقتدار دولت» است و اینکه نظام سیاسی بتواند تصمیمات خویش را به‌نگام بگیرد؛ آن‌ها را قاطعانه اجرا کند و هوشمندانه برانجام آن‌ها نظارت نماید. جامعه و سیاست در ایران در برهه چند ماهه درگیری با کرونا تاکنون سه موج مختلف را تجربه کرده است: «غافلگیری»، «مراقبت»، «عادی‌سازی» که در دوره دوم، از آمار مبتلایان و تلفات بیماری کاسته شد؛ اما در دو مرحله نخست و سوم شاهد روند نگران‌کننده رشد مبتلایان و قربانیان بود. به‌طورکلی قضاوت درباره اینکه در سیاست داخلی ایران، بازیگران مؤثر تا چه اندازه نقش خویش را به‌درستی ایفا کرده‌اند نیاز به گذشت زمان دارد؛ چراکه کشور هنوز در میانه بحران است و بعید نیست داوری عجولانه عواقب ویرانگری به دنبال داشته باشد. اندیشکده سیاست داخلی مرکز بررسی‌های راهبردی در پرونده ویژه «بررسی ابعاد سیاسی بحران کرونا»، مواضع گروه‌ها و جریان‌های سیاسی، ملاحظات مربوط به عملکرد دولت و رفتار مردم، تحولات اندیشه سیاسی و روندهای ملی و جهانی را در قالب یادداشت، مصاحبه و میزگرد تبیین و تحلیل کرده است. بدیهی می‌نماید که دیدگاه‌هایی از این دست در ابتدای راه‌اند و از آنجا که پایان بحران کرونا گشوده مانده و منحنی‌های سیاسی روند ثابتی را طی نکرده‌اند، لازم است ارزیابی دقیق‌تر به زمانی دیگر موکول شود.